

linu: »Ta ofanziva izvođena je sa takvom silinom, i etničkom i vojnom, da je... proces etničke nivelacije na jugu brže i snažnije izvođen nego ma gde drugdje«⁸⁾).

Isto je tako, po mišljenju prof. Stanojevića, etničko osvajanje prethodilo vojničkom u pravcu Podunavlja i Mačve i konačno je taj isti proces nastavljen »u srednjem Podunavlju i u Posavini. Docnije, u tursko doba, migracijama iz Srbije i iz Bosne i Hercegovine prodro je srpski živalj u severo-zapadni kraj Balkanskog poluostrva, u Bosansku Krajinu, Liku i Krbavu, u severnu Dalmaciju i dalje«⁹⁾).

Ne mogu da se složim sa mišljenjem prof. Stanojevića, da je uvijek etničko osvajanje kod Srba prethodilo političkom osvajanju, niti da je političko osvajanje značilo etničko izjednačavanje, u kojem da su konačno prevladale osobine srpskog središnjeg plemena. Sam prof. Stanojević nam kaže, da se je to središnje srpsko pleme sastojalo od stočara, koji su osim od stočarstva živjeli još i na račun okolnog stanovništva, koga su najprije pljačkali, zahvaljujući svojem strateškom položaju, a onda su tek uspijevali i da mu se definitivno nametnu. Nije međutim ni najmanje vjerojatno, da su ta osvajanja nastajala uslijed »rasnih« osobina; ova je ekspanzija naprotiv nastala uslijed mnogostrukih i vanjskih i unutrašnjih okolnosti o kojima ćemo odmah govoriti.

---

⁸⁾ Ib. str. 7.

⁹⁾ Ib. str. 5.